

Nr 223.

Ankom till riksdagens kansli den 14 november 1941 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde.

(1: a avd.)

Driftbudgeten.

Fjärde huvudtiteln.

1:o) **Frivilliga skytteväsendets befrämjande.** I propositionen nr 305 har Kungl. Maj:t (bilaga 2, punkt 1, sid. 19—21 av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 17 oktober 1941) föreslagit riksdagen att till Frivilliga skytteväsendets befrämjande å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 800,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 950,000 kronor.

Skytteförbundens överstyrelse har nu hemställt, att medel måtte under budgetåret 1941/42 ställas till överstyrelsens förfogande för att underlätta inköp av 10,000 gevär från kronans förråd.

Arméförvaltningens tygdepartement har i ärendet framhållit, att, då de gevär, som avsåges skola försäljas, icke vore fabriksnya, departementet funnit sig böra tillsvidare fastställa ett försäljningspris av 180 kronor för dessa vapen.

Av överstyrelsens framställning framgår, att det antal gevär, som står till det frivilliga skytteväsendets förfogande, numera icke förslår för skjutövningarnas ändamålsenliga bedrivande. En ytterligare utökning av gevärsbeståndet framstår för skytterörelsen som en angelägenhet av största vikt. Möjlighet föreligger nu att från kronans förråd tillföra skytteväsendet ett avsevärt antal gevär. Svårighet har emellertid mött för skytteväsendet att genomföra detta nyförvärv med de priser, kronan på grund av tillverkningskostnaderna numera måste betinga sig. Det synes departementschefen under sådana förhållanden befogat, att staten genom anvisande av särskilda bidrags-

medel medverkar till att ifrågavarande överlåtelse kan komma till stånd. Den lämpligaste utvägen synes departementschefen vara att tillerkänna det frivilliga skytteväsendet särskilt statsbidrag så beräknat, att ifrågavarande gevär kunna av skytteföreningarna och deras medlemmar anskaffas för ett nettopris av 100 kronor per gevär.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om bidrag av statsmedel för underlättande av inköp från kronans förråd av gevär för det frivilliga skytteväsendet och har intet att erinra mot det för ändamålet äskade anslaget eller mot de till grund för detsamma liggande beräkningarna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Frivilliga skytteväsendets befrämjande* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 800,000 kronor.

2:o) **Modernisering av Sverige-skeppen m. m. Kommunikationsbåt för marinens anläggningar å Fjäderholmarna.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkterna 2 och 3) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

3:o) **Mörklägningsanordningar för flygvapnets etablisement.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 24), vilket innebär komplettering och nyanskaffning av mörklägningsmateriel för flygvapnets etablisement, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Mörklägningsanordningar för flygvapnets etablisement* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 425,000 kronor.

4:o) **Reparations-, räddnings- och röjningsmateriel.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, sid. 24 och 25), hemställer,

att riksdagen må till *Reparations-, räddnings- och röjningsmateriel* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

5:o) **Kasernutredning till vissa baracker.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, sid. 25 och 26), vilket innebär anvisande av anslag under driftbudgeten för täckande av medel, som för ändamålet anvisats från förskottsanslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kasernutredning till vissa baracker* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 151,000 kronor.

6:o) **Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, sid. 27—29) att till Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 41,700 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 120,000 kronor.

Centralrådet har gjort framställning om anvisande under innevarande budgetår av ytterligare medel för den med anlitande av detta anslag bedrivna kulturella verksamheten vid truppförband (motsvarande).

Medan man hittills räknat med att den kulturella verksamheten skulle koncentreras till sommarhalvåret, då huvuddelen av de värnpliktiga enligt gällande utbildningssystem fullgjorde första tjänstgöringen, kommer med den nu införda ettåriga utbildningstiden för de värnpliktiga i allmänhet bildningsverksamheten att fortgå i stort sett kontinuerligt hela året. Härav följer en ganska avsevärd stegring av medelsbehovet för de organ, som centralt och lokalt hava att ordna och leda det kulturella arbetet. De härigenom ytterligare uppkommande kostnaderna hava beräknats till 41,700 kronor.

Utskottet tillstyrker, att ett belopp av 41,700 kronor anvisas för mötande av det ökade medelsbehov, som den i centralrådets regi bedrivna kulturella verksamheten vid truppförbanden beräknas medföra till följd av införandet av ettårig övningstid för de värnpliktiga i allmänhet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 41,700 kronor.

Utskottet.

Kapitalbudgeten.

Försvarsväsendets fastighetsfond.

7:o) **Ordnan­de av förläggnin­gen för försvarsväsen­dets radioanstalt.** Be­träffande Kungl. Maj:ts ifrå­gava­ran­de för­slag (bilaga 11, punkt 1) kommer utskottet att fram­de­les under riksdagen av­gi­va ut­låtande, vilket härmed anmäles.

8:o) **Anordnande av centralförråd för intendenturmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, sid. 102—104) att till Anordnande av centralförråd för intendenturmateriel å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 2,865,000 kronor.

I skrivelse den 31 maj 1941 hava arméförvaltningens intendenturdepartement och fortifikationsstyrelse gjort framställning om anslag till uppförande av byggnader för centralförråd för intendenturmateriel och för i samband därmed stående utgifter för markförvärv m. m. Därest byggnaderna utfördes i betong, vilket förordades, beräknades kostnaderna till i runt tal 3,450,000 kronor.

1940 års militära byggnadsutredning har ansett kostnaderna genom vissa förenklingar och minskning av olika delposter i kostnadsberäkningarna kunna nedbringas till sammanlagt 2,865,000 kronor.

Kungl. Maj:t har medgivit, att fortifikationsstyrelsen finge för ifrå­gava­ran­de ändamål disponera visst belopp från det å förskottsstaten för försvarsväsendet under kapitalbudgeten, fonden för för­lag till statsverket, uppförda förskottsanslaget till försvarsberedskapens stärkande i allmänhet.

Departementschefen, som icke funnit anledning till erinran mot de av utredningen beräknade kostnaderna, har ansett medel för bestridande av dessa kostnader ävensom för beredande av täckning för den med anlitan­de av medel å förskottsstaten gjorda kapitalinvesteringen böra äskas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker, att medel anvisas för uppförande av de föreslagna förrådsanläggningarna och för i samband därmed stående utgifter för markförvärv m. m., och har intet att erinra mot storleken av det för ändamålet äskade anslaget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Anordnande av centralförråd för intendenturmateriel* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 2,865,000 kronor.

9:o) **Ordnande av kraftförsörjningen vid Gotlands infanteriregemente och Gotlands artillerikår.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, sid. 104 och 105), vilket innebär en omläggning vid ifrågavarande truppförband av kraftförsörjningen från likström till växelström, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ordnande av kraftförsörjningen vid Gotlands infanteriregemente och Gotlands artillerikår* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 230,000 kronor.

10:o) **Vissa förråds- och stallbyggnader vid Livregementets grenadjärer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 105 och 106), som avser återuppförande av nedbrunna förråds- och stallbyggnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa förråds- och stallbyggnader vid Livregementets grenadjärer* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 133,800 kronor.

11:o) **Modernisering av verkstäderna vid Bodens tygstation. Anläggning för viss krigsindustriell tillverkning.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkterna 5 och 6) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

12:o) **Förvärv av vissa markområden för utvidgning av Järvafältet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, sid. 108 och 109) att till Förvärv av vissa markområden för utvidgning av Järvafältet å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

1939 års lagtima riksdag anvisade för här ifrågavarande ändamål ett reservationsanslag av 1,550,000 kronor. Av nämnda anslag har ännu icke disponerats ett belopp av 87,906 kronor 8 öre. På grund av den allmänna ökningen av fastighetsvärdena anses ifrågavarande belopp icke förslå för de med anslaget avsedda markförvärven utan erfordras därutöver ytterligare 40,000 kronor.

Utskottet tillstyrker, att ett belopp av 40,000 kronor anvisas för förstärkning av det av 1939 års lagtima riksdag för här ifrågavarande ändamål anvisade reservationsanslaget.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Förvärv av vissa markområden för utvidgning av Järvafältet* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

13:o) **Gaskammare och avgasningsstation vid Stockholms örlogsstation.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, sid. 109 och 110), vilket innebär anvisande av medel för täckning av ett av Kungl. Maj:t över förskottsstaten anvisat belopp för här ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gaskammare och avgasningsstation vid Stockholms örlogsstation* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 19,200 kronor.

14:o) **Förvärv av vissa områden i Djurö socken.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, sid. 110—113) att till Förvärv av vissa områden i Djurö socken å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 108,500 kronor.

Vaxholms kustartilleriregemente hade under åren 1937—1939 för övningsändamål utnyttjat vissa områden i Djurö socken av Stockholms län. Sedan har Kungl. Maj:t beslutat, att områdena skulle exproprieras. För gottgörelse av nämnda nyttjanderätt ävensom för de med expropriationsbeslutet föranledda kostnaderna äskas nu ett anslag av 108,500 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker det av Kungl. Maj:t för ifrågavarande ändamål äskade anslaget, hemställer,

att riksdagen må till *Förvärv av vissa områden i Djurö socken* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 108,500 kronor.

15:o) **Iståndsättningsarbeten vid flygkrigsskolan.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, sid. 113 och 114), som avser anvisande av medel för täckande av ett belopp av 169,000 kronor, som från förskottsanslag ställts till flygförvaltningens förfogande för här ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Iståndsättningsarbeten vid flygkrigsskolan* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 169,000 kronor.

16:o) **Vissa förråds-, hangar- och verkstadsbyggnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 114—117) att till Vissa förråds-, hangar- och verkstadsbyggnader å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 463,200 kronor.

Kungl. Maj:t har genom särskilda beslut från förskottsanslag anvisat dels 95,000 kronor för utökning av flottiljverkstaden vid Svea flygflottilj, dels 102,200 kronor för anordnande av bombsäkert oljeförråd m. m. vid Östgöta flygflottilj, dels ock 266,000 kronor, utgörande uppkommen merkostnad för uppförande av hangar och ombyggnad av flottiljverkstad vid flygkrigsskolan.

Departementschefen föreslår nu att för ovannämnda förskott, tillhoppa 463,200 kronor, täckningsanslag uppföras å tilläggsstat såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond.

Utskottet tillstyrker, att för täckande av ifrågavarande förskott av tillhoppa 463,200 kronor anslag å motsvarande belopp anvisas av riksdagen.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vissa förråds-, hangar- och verkstadsbyggnader* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 463,200 kronor.

17:o) **Byggnad för telefonväxelstation vid Västmanlands flygflottilj.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, sid. 117 och 118), vilket avser beredande av täckning för med anlitanande av medel å förskottsstaten gjord kapitalinvestering för här ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Byggnad för telefonväxelstation vid Västmanlands flygflottilj* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 31,800 kronor.

18:o) **Förlägningsbaracker vid vissa flygflottiljer.** Utskottet tillstyrker i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, sid. 118), att ett för ifrågavarande ändamål förskotterat belopp av 795,000 kronor må täckas genom anvisande av kapitalanslag å tilläggsstat för nu löpande budgetår, och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Förlägningsbaracker vid vissa flygflottiljer* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 795,000 kronor.

19:o) **Omklädnadsbarack vid flygreservskolan i Eslöv.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, sid. 118), vilket avser beredande av täckning för ett för ifrågavarande ändamål förskotterat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Omklädnadsbarack vid flygreservskolan i Eslöv* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 36,500 kronor.

20:o) **Nytt flygfält för flygkrigsskolan.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, sid. 118—120) att till Nytt flygfält för flygkrigsskolan å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 110,000 kronor.

Flygförvaltningen hade hos Kungl. Maj:t anmält behov av mark för anordnande av ytterligare på grund av intensifiering av flygutbildningen erforderligt flygfält för flygkrigsskolan. För bestridande av kostnaderna för markförvärvet, för iordningställande av flygfältet ävensom för administrations- och oförutsedda utgifter har Kungl. Maj:t från förskottsanslag ställt ett belopp av 110,000 kronor till flygförvaltningens förfogande. Departementschefen föreslår nu, att ett motsvarande täckningsanslag anvisas av riksdagen.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker, att för täckning av den över förskottsstaten verkställda kapitalinvesteringen för här ifrågavarande ändamål ett särskilt reservationsanslag anvisas av riksdagen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Nytt flygfält för flygkrigsskolan* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 110,000 kronor.

Stockholm den 14 november 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Asplund, Bergman, Torsten Ström, André, Sven Larsson, Bäcklund, Björkman* och *Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Törnkvist, Svensson* i Grönvik, *Ward, Persson* i Falla, *Isacsson, Mårtensson, Lindholm, Lundberg* i Hälsingborg, *Hansson* i Rubbestad, *Åkerström* och *Bergvall*.